

ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ В ЕКОНОМІЧНОМУ ВУЗІ

Сучасний етап розвитку вищої економічної освіти характеризується інноваційними змінами в змісті, методах та технологіях навчання.

Розглянемо особливості використання активних методів навчання в КНЕУ в процесі викладання такого предмета психолого-педагогічного циклу, як «Комунікативні процеси в навчанні», на лекційних, семінарсько-практичних заняттях та під час самостійної роботи студентів.

Так, на фінансово-економічному факультеті користуються популярністю такі нетрадиційні лекції, як інтергуюча («Специфічні аспекти спілкування у навчанні»), лекція удвох («Бар'єри взаєморозуміння», «Імідж та самооцінка»), лекція-прес-конференція («Професійне спілкування: минуле, сьогодення, майбутнє»), на обліково-економічному факультеті — лекція-візуалізація («Невербальні засоби спілкування»), лекція-діалог («Типи поведінки викладача у конфлікті»).

Як показали результати дослідження, активізації пізнавальної діяльності студентів на семінарському занятті сприяють: мінілекція-провокація «Педагог — майстер чи актор?», дискусії на теми: «Перше враження і доля викладача», «Ораторська майстерність педагога і сьогодення», написання рефератів на тему за власним бажанням «Гра, наука, мистецтво», «Вплив родини на формування особистості».

Ефективність практичних занять забезпечується певною системою відпрацювань конкретних комунікативних умінь з кожної теми завдяки різноманіттю активних форм і методів навчання. Серед них — інтерв'ю з міністром освіти або викладачем вашого факультету, імпровізація на вільну тему, етюд-пантоміма «Моя перша зустріч з викладачем і сокурсниками», під час роботи в парі обмінятися компліментами: викладач — викладач, викладач — студент, студент — студент; конкурс на кращу самопрезентацію.

Неабиякий інтерес у студентів викликають практичні заняття, проведені у формі тренінгу. Теми тренінгів можуть бути різноманітні: «Духовність як основа сучасного спілкування», «Інтерпретація невербальної поведінки у педагогічному спілкуванні», «Особливості прояву емоцій у навчальному процесі», «Сучасна лекція». Краще, коли група сама обирає тему, тоді, як правило, кожен із задоволенням бере участь у тренінгу.

Саме на таких заняттях студенти можуть продемонструвати комплекс комунікативних навичок: налагоджувати комунікативний контакт з педагогами, однокурсниками; раціонально

використовувати вербальні та невербальні засоби спілкування, створювати сприятливу для спілкування атмосферу, приймати групове рішення з дискусійних проблем, робити висновки, оцінювати роботу одногрупників. Такі заняття доцільно проводити один раз на семестр, бо вони потребують копіткої і напруженої роботи як з боку викладача, так і з боку студентів.

Активізації пізнавальної діяльності сприяє самостійна робота студентів. Вони з натхненням виконують такі творчі та дослідні завдання, як моделювання поведінки викладача у конфліктній ситуації, розробка асертивних прав студента, дослідження рівнів спілкування в КНЕУ, написання од та творів-мініатюр на вільні теми. Деякі студенти із задоволенням обирають кейс-метод для виконання таких завдань: змодельовати ситуації для різних типів педагогічного конфлікту, продумати ситуації для позицій «Батько — Дитина — Дорослий», «Дорослий — Дорослий», «Батько — Дорослий» тощо.

Отже, результати дослідження переконливо довели, що підвищенню ефективності навчального процесу сприяє раціональне співвідношення традиційних і активних методів навчання.

І. Ю. НИКОЛЕНКО, канд. екон. наук, доцент кафедри політичної економії обліково-економічного факультету КНЕУ

УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Сьогодні активно відбувається вдосконалення навчального процесу, з'являються інновації. Ефективному засвоєнню знань, успішному оволодінню матеріалом сприяє використання різних активних методик навчання, різних методів активізації навчально-пізнавальної діяльності. Мета навчання полягає не тільки в засвоєнні певної суми знань, матеріалу, змісту курсу, а й у формуванні у студентів наукового світогляду, економічного мислення.

Студент має також у процесі роботи над програмою навчитись працювати з навчально-методичною та науковою літературою, самостійно оволодівати знаннями. Важливе значення має й уміння використовувати здобуті знання на практиці, тобто готовність студента чинити дії, що засвоєні за допомогою способів навчально-пізнавальної діяльності. Уміння формуються вправами в умовах, що змінюються, і не автоматизуються. Навички виробляються багаторазовими вправами в одних і тих самих умовах діяльності. При цьому вчинена дія носить автоматизований характер.